

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.2.2013
COM(2013) 76 final

BALÍČEK O BEZPEČNOSTI VÝROBKŮ A DOZORU NAD TRHEM

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

**20 opatření pro bezpečnější a vyhovující výrobky pro Evropu: víceletý akční plán pro
dozor nad výrobky v EU**

(Text s významem pro EHP)

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU

20 opatření pro bezpečnější a vyhovující výrobky pro Evropu: víceletý akční plán pro dozor nad výrobky v EU

(Text s významem pro EHP)

1. Úvod

Dozor nad vnitřním trhem s výrobky představuje v praxi obrovský úkol: škála výrobků, jež je třeba kontrolovat, je velmi široká, mnohé z nich se dováží ze zemí mimo Unii, přičemž členské státy mají omezené zdroje pro provádění kontrol a inspekci a míra potřeby kontrol v členských státech závisí na různých faktorech, jako je například zeměpisná a správní struktura země.

Provádění dozoru nad trhem vyžaduje řádnou infrastrukturu, efektivní organizaci a odborné znalosti. Kombinace těchto prvků je nezbytnou podmínkou pro dosažení dvojího cíle: ochrany občanů a zajištění spravedlivé hospodářské soutěže. Organizace dozoru nad trhem musí být často upravována tak, aby bylo možné reagovat na vyvíjející se potřeby a proměny podnikatelského prostředí.

Jádrem dozoru nad trhem je řetězec vzájemně závislých procesů, jako jsou inspekce, odběr vzorků, laboratorní zkoušky, interpretace výsledků, posuzování rizik, rozhodování, zásahy a následné právní postupy, které mohou zahrnovat nápravná opatření, nebo dokonce sankce. Víceletý akční plán dozoru nad trhem je jedním z 50 akčních bodů uvedených v „Aktu o jednotném trhu“¹. Plán stanoví řadu cílů a opatření, která mají být přijata k dosažení jeho politických cílů a odstranění disfunkcí na trhu. Akt o jednotném trhu II² znovu zdůrazňuje nutnost zlepšit bezpečnosti výrobků obíhajících v EU.

Tento plán má zaplnit mezery a učinit dozor nad jednotným trhem s výrobky (s výjimkou potravin, krmiv a léků) efektivnější a operativnější, aby bylo možné řádně provést příslušná ustanovení nařízení (ES) č. 765/2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem³ a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/95/ES o obecné bezpečnosti výrobků⁴. Je součástí širšího balíčku, který rovněž zahrnuje návrhy nařízení o bezpečnosti spotřebních výrobků a nařízení o dozoru nad trhem. Plán tyto iniciativy doplňuje a musí být vykládán ve spojení s nimi, ale navazuje na stávající soubor pravidel a programů⁵, neboť

¹ KOM(2011) 206 v konečném znění

² COM(2012) 573 final

³ Úř. věst. L 218, 3.8.2008, s. 30.

⁴ Úř. věst. L 11, 14.1.2002, s. 4.

⁵ Finanční příspěvek Unie, který může být nutný pro konkrétní opatření, bude poskytován v souladu s ustanoveními nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93 (Úř. věst. L 218, 3.8.2008, s. 30), rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1926/2006/ES ze dne 18. prosince 2006, kterým se zavádí akční program Společenství v oblasti spotřebitelské politiky (2007–2013) (Úř. věst. L 404, 30.12.2006, s. 39) a

uvedené legislativní návrhy se teprve schvalují. Rovněž bere v úvahu problémy, které se zmiňují v posouzení dopadů, které doprovází tento balíček.

Komise hodlá tento plán provádět s účinkem od jeho přijetí až do roku 2015. Poté posoudí, zda je zapotřebí další víceletý plán. Nicméně ne všechna opatření začnou fungovat ve stejnou chvíli a délka trvání každého z nich bude podmíněna jeho specifickými potřebami.

Hlavním cílem tohoto plánu je nastínit nelegislativní opatření, která Komise přijme s cílem snížit výskyt nebezpečných nebo nevyhovujících výrobků a zaručit efektivitu a účinnost dozoru nad výrobky jak v rámci Unie, tak při jejich vstupu na území Unie.

2. POKROK Z HLEDISKA EFEKTIVITY A ÚČINNOSTI V RÁMCI EU

Orgány dozoru nad trhem musí být náležitě uspořádány a vybaveny k tomu, aby mohly zvládat povinnosti a požadavky vyplývající z příslušných právních předpisů Unie. Na základě zkušeností je však zjevné, že rámec dozoru nad trhem Unie má mezery. K provádění účinného a efektivního dozoru nad trhem potřebují odpovědné vnitrostátní orgány kvalitní infrastrukturu, řádnou organizaci, odpovídající pravomoci, vhodné zařízení a vybavení a kompetentní a kvalifikovaný personál, který bude řádně vyškolen.

2.1. Sdílení informací vyplývajících z šetření

Za účelem zjištění, zda výrobek nepředstavuje riziko nebo zda vyhovuje platným požadavkům, se obvykle vyžadují zkoušky a kontroly, jejichž účelem je získat informace pro posouzení rizik. Zkoušky s sebou nesou vysoké náklady. Někdy příslušné orgány nemají dostatečnou technickou způsobilost k řádnému provedení zkoušky a interpretaci jejích výsledků. V této oblasti jsou proto nezbytné vhodná koordinace, spolupráce, odborná příprava a sdílení informací.

Opatření č. 1: usnadnění „přenosnosti“ protokolů o zkouškách v Unii

Komise bude podporovat využívání výsledků zkoušek, které již byly provedeny v jednom členském státě, jinými členskými státy, respektive jejich sdílení mezi příslušnými orgány dozoru nad trhem, včetně těch, které jsou odpovědné za kontroly na vnějších hranicích, a rovněž usnadní jejich distribuci prostřednictvím ICSMS.

Sdílení informací mezi orgány dozoru nad trhem a celními orgány v celé EU je nezbytné, aby se zabránilo duplicitní práci. Systémy informačních technologií jsou nejlepší způsob, jak toho dosáhnout, neboť umožňují efektivní pracovní postupy a také rychlé a snadné vyhledání a výměnu informací. Členské státy pro svá oznámení v systému RAPEX používají novou IT platformu GRAS-RAPEX⁶. Nástroj ICSMS⁷ na druhé straně zase představuje prostředek rychlé a efektivní komunikace pro orgány dozoru nad trhem, které si tak mohou vyměňovat informace v krátkém čase. ICSMS není systém varování, nýbrž nástroj pro obecnou archivaci

případně budoucího nařízení Evropského parlamentu a Rady o programu Spotřebitelé na období 2014–2020 a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 624/2007/ES ze dne 23. května 2007, kterým se zřizuje akční program pro oblast cel ve Společenství (Clo 2013) (Úř. věst. L 154, 14.6.2007, s. 25) nebo jeho změnami. Všechna opatření v tomto plánu jsou slučitelná a v souladu se stávajícími nebo navrhovanými právními předpisy.

⁶ Platforma GRAS-RAPEX nahradila starý IT systém RAPEX-REIS a rozšířila záběr systému RAPEX i na profesionální výrobky a jiná rizika než zdravotní a bezpečnostní.

⁷ Informační a komunikační systém pro dozor nad trhem (www.icsms.org)

a sdílení informací o oblasti dozoru nad trhem, který pomáhá se zaváděním mechanismů spolupráce mezi orgány, a také obecný informační nástroj pro dozor nad trhem. Systém ICSMS by rovněž mohl být rozšířen o výměnu informací mezi celními orgány navzájem a rovněž s příslušnými vnitrostátními orgány.

Opatření č. 2: maximalizovat přínosy ICSMS

ICSMS bude dále rozvíjen za účelem sběru, uchovávání a výměny informací a osvědčených postupů, jež budou přístupné pro všechny přímo dotčené aktéry. To bude v konečném důsledku znamenat i zveřejňování výsledků zkoušek, výsledků společných akcí, návodů a pokynů pro školení orgánů dozoru nad trhem, případových studií, statistických údajů a zevrubných informací o dozoru nad trhem pro výrobky.

Opatření č. 3: dosažení součinnosti mezi GRAS-RAPEX a ICSMS

GRAS-RAPEX a ICSMS mají velmi odlišné funkce, a proto jsou od sebe oddělené. Komise bude přesto rozvíjet soudržnost mezi GRAS-RAPEX a ICSMS a bude přitom přihlížet k odlišným cílům těchto systémů.

V rámci dozoru nad trhem by měly být využity i údaje týkající se nehod a zranění způsobených nebezpečnými výrobky. Přestože jsou podle nařízení 765/2008 (článek 18) členské státy povinny nehody sledovat, ve skutečnosti se v tomto ohledu děje jen málo, a to z důvodu mnohých praktických obtíží se zavedením systému podávání zpráv, který by mohl být užitečný pro všechny orgány a hospodářské subjekty.

Opatření č. 4: posouzení nákladů a přínosů databáze EU nehod a úrazů (AIDB)

Komise prozkoumá možnost vytvoření veřejné databáze informací o bezpečnosti spotřebních výrobků, která by mohla zahrnovat i platformu pro podávání stížností a hlášení zranění. Zohlední výsledky dosažené díky Eurosafe, OECD a dalším relevantním nástrojům, které v této oblasti existují⁸.

2.2. Společný přístup k posuzování rizik

Určení a správné posouzení rizika, které určitý výrobek představuje, je jednou z nejnáročnějších činností pro orgány dozoru nad trhem. Pro snazší provádění účinného a efektivního posuzování rizik Komise vytvořila metodiku, která je k dispozici v pokynech k systému RAPEX (Úř. věst. L 22 ze dne 26. ledna 2010). Tato metodika však musí být aktualizována a musí pokrývat všechna rizika.

Opatření č. 5: obecná metodika EU pro posuzování rizik u výrobků

Komise dokončí obecnou metodiku pro posuzování rizik, která je k dispozici v rámci pokynů k systému RAPEX, a provede její aktualizaci, tak aby pokrývala i ostatní rizika.

⁸ Např. odvětvové nástroje pro sběr údajů, jako je databáze Společenství o dopravních nehodách zřízená rozhodnutím Rady 93/704/EHS.

2.3. Srovnávací ukazatele pro dozor nad trhem

Studie „Budoucnost dozoru nad trhem“⁹ ukázala, že je k dispozici jen velmi málo informací o výsledcích činnosti členských států v oblasti dozoru nad trhem a že není možné provést přesné srovnání na základě referenčních ukazatelů. Ze studie rovněž vyplývá, že poskytování informací představuje pro členské státy zbytečnou zátěž, ale pravděpodobným důvodem této skutečnosti je, že se požadované informace nezaznamenávají ve snadno dostupném formátu.

Aby bylo možné referenční srovnávání a porovnávání ukazatelů výkonnosti dozoru nad trhem v členských státech, zřídila Evropská komise v roce 2008 nástroj, jehož cílem je sběr údajů, jež měří klíčové činnosti vnitrostátních orgánů odpovědných za prosazování bezpečnosti výrobků. I přes trvalé úsilí o kvalitu a navzdory rozsahu ukazatelů prosazování práva, jsou přesnost a užitečnost shromážděných informací a jejich porovnatelnost, která umožňuje identifikovat silná a slabá místa v rámci dozoru nad trhem EU, nadále omezené. Nedochází ani k podávání zpráv o výsledcích kontrol na hranicích. Pro referenční srovnávání by se měly využít skupiny správní spolupráce (ADCO), a to v rámci jejich jednotlivých kompetencí.

Opatření č. 6: vytvoření klíčových srovnávacích ukazatelů pro dozor nad trhem

Komise zajistí zlepšení systému sběru údajů a společně s orgány dozoru nad trhem určí, které příslušné klíčové ukazatele prosazování práva jsou nejdůležitější a měly by být shromážděny ve střednědobém horizontu. Komise bude také od roku 2013 shromažďovat údaje od členských států o výsledcích kontrol na hranicích a od roku 2015 bude zveřejňovat výroční zprávu.

2.4. Usnadnění kontrol u výrobků, jež obsahují vyspělé technologie a inovace

Obecně se má za to, že je velmi obtížné provádět bezpečnostní kontroly výrobků, které obsahují nebezpečné látky, jako je kadmium nebo olovo, nebo technologicky vyspělých výrobků, jako jsou například elektronické váhy. Kontrolu souladu těchto kategorií výrobků lze provést pouze zničením vzorku, čímž velmi často vznikají vysoké náklady a obtíže při prokazování nedodržení právních předpisů *ex post*. Na dotčené výrobky se vztahují právní předpisy EU a je jich velmi mnoho. V současné době není vzhledem k potížím, které jsou popsány výše, jasné, zda jsou tyto výrobky kontrolovány pouze na základě dokladů a fyzických kontrol, nebo také pomocí laboratorní kontroly vlastností výrobků, jak vyžaduje nařízení č. 765/2008¹⁰.

Opatření č. 7: prozkoumání možnosti kontrol bezpečnosti a souladu s právními předpisy u výrobků, jež obsahují vyspělé technologie a inovace

Komise prozkoumá, zda existuje způsob, jak usnadnit kontroly bezpečnosti/souladu prováděné vnitrostátními orgány u výrobků, jež obsahují vyspělé technologie a inovace. Toto úsilí bude mít dvojí cíl: a) usnadnit kontroly prováděné členskými státy a b) zabránit situaci, kdy tyto výrobky nejsou nikdy řádně zkontrolovány v důsledku technických potíží. Proveditelnost zohlední zvláštnosti malých a středních podniků.

⁹ Budoucnost dozoru nad trhem v oblasti bezpečnosti nepotravinářských spotřebních výrobků na základě směrnice o obecné bezpečnosti výrobků, závěrečná zpráva, březen 2011, BSI Development Solutions, květen 2011, s. 13.

¹⁰ Viz čl. 19 odst. 1.

3. UŽŠÍ SPOLUPRÁCE V RÁMCI UNIE

Rychlá integrace jednotného trhu výrobků, skutečnost, že stále více nadnárodních podniků vyvíjí a nabízí širokou škálu výrobků ve vícero členských státech, rozvoj přeshraničního elektronického obchodu v Evropě a rostoucí míra dovozu výrobků vyrobených mimo EU vytváří větší potřebu přeshraniční spolupráce v oblasti dozoru nad trhem. Proto je důležité, aby organizace činností dozoru nad trhem odrážela situaci na evropském trhu výrobků s cílem mimo jiné zajistit sdílení informací o výsledcích kontrol a předcházet opakování zkoušek.

3.1. Koordinace činností přeshraničního dozoru

Cílem doprovodného legislativního návrhu nařízení o dozoru nad trhem je posílení a zefektivnění evropských postupů pro výměnu informací o nebezpečných nebo nevyhovujících výrobcích prostřednictvím posíleného postupu v rámci systému RAPEX a integrace „ochranných postupů“ u některých výrobků, které jsou často opatřeny označením CE. Lepší výměna informací však rovněž závisí na větší koordinaci přeshraničních činností v oblasti dozoru nad trhem, plánování a vzájemné pomoci.

Za tímto účelem se v návrhu nařízení o dozoru nad trhem navrhuje zřídit „forum pro dozor nad trhem EU“ a výkonný sekretariát, který mu bude nápomocen, za účasti všech členských států, aby se usnadnilo jednotné provádění činností, na které se vztahuje tento plán či příslušné právní předpisy EU. Součástí tohoto fóra pro dozor nad trhem EU budou rovněž skupiny správní spolupráce (ADCO).

Opatření č. 8: příprava na zřízení výkonného sekretariátu

Budoucí forum pro dozor nad trhem EU potřebuje k plnění svých úkolů organizační pomoc. Komise ustaví výkonný sekretariát, který bude fóru nápomocen.

3.2. Společné akce v oblasti prosazování práva

Vytvoření vnitřního trhu zaručuje, že výrobky volně obíhají v rámci celé Unie. Mnoho činností dozoru nad trhem se bohužel stále omezuje na území daného státu a jejich výsledky nejsou vždy k dispozici jiným orgánům. Větší koordinace praktických úkonů týkajících se prosazování práva má zásadní význam pro dosažení rovných podmínek pro hospodářské subjekty a stejné úrovně ochrany spotřebitele v celé EU.

Opatření č. 9: společné činnosti v oblasti prosazování práva

Komise bude poskytovat finanční podporu na společné akce v oblasti prosazování práva, což orgánům dozoru nad trhem a celním orgánům umožní sdílet zdroje a odborné znalosti a uplatňovat metody, jež jsou vstřícné vůči malým a středním podnikům. Hlavním cílem této iniciativy je zvýšit efektivitu a účinnost systému dozoru v Evropě a zlepšit koordinaci praktických úkonů týkajících se prosazování práva, které se provádějí ve vztahu ke kategoriím výrobků nebo jiným prioritám.

3.3. Výměna úředníků

S cílem povzbudit orgány dozoru nad trhem ke sdílení a získávání zkušeností a odborných znalostí v oblasti bezpečnosti výrobků a mechanismů dozoru nad trhem bude Komise poskytovat finanční podporu na výměny úředníků mezi členskými státy.

Opatření č. 10: výměny úředníků

Komise bude poskytovat finanční podporu na výměny úředníků v oblasti bezpečnosti potravinářských spotřebních výrobků a služeb.

3.4. Užší evropská spolupráce v oblasti dozoru nad trhem

Evropská spolupráce v oblasti dozoru nad trhem, pokud jde o výrobky, na které se vztahují harmonizační právní předpisy Unie, obvykle probíhá prostřednictvím neformálních skupin orgánů dozoru nad trhem. Jejich představitelé se setkávají v rámci neformálních a odvětvových skupin „správní spolupráce“, známých jako ADCO, na kterých projednávají problémy spojené s dozorem nad trhem ve svých oblastech působnosti. Těmto skupinám často předsedá zástupce některého z vnitrostátních orgánů dozoru nad trhem. Nicméně vzhledem k tomu, že organizace zasedání těchto skupin představuje pro předsedající značný administrativní úkol a zároveň mnoho orgánů dozoru nad trhem nemůže na zasedání v důsledku rozpočtových omezení vyslat své zástupce, navrhuje Komise zvýšení své podpory těchto skupin.

Opatření č. 11: větší podpora pro „skupiny správní spolupráce“ (ADCO)

Komise bude poskytovat finanční podporu na administrativní činnost většiny těchto skupin, aby se snížila administrativní zátěž spojená s organizací jejich zasedání. Komise bude rovněž se skupinami ADCO jednat o nákladově nejefektivnějších způsobech zpětných úhrad cestovních nákladů, které představitelé orgánů dozoru nad trhem vynaloží, aby se mohli zúčastnit zasedání vybraných skupin, nebo o finanční podpoře pro tento účel.

3.5. Výrobky prodávané on-line

Elektronický obchod rychle expanduje a pro orgány dozoru nad trhem představuje novou výzvu. Z veřejné konzultace o revizi směrnice o obecné bezpečnosti výrobků vyplynulo, že se dozor nad trhem výrobků uváděných na trh formou on-line provádí dosti nahodilým, roztržitým a nekoordinovaným způsobem¹¹.

Důsledkem je, že míra ochrany a právní podpora spotřebitelů a jiných uživatelů ve vztahu k rizikům, která představují nebezpečné výrobky prodávané on-line, zaostává za úrovní ochrany, která je spojena s jinými distribučními kanály. Spotřebitelé často kupují výrobky on-line a čelí problémům v případě, že je výrobek nebezpečný nebo nevyhovující. Nebezpečné výrobky, které byly staženy z oběhu nebo z trhu EU, mohou být konečným uživatelům stále nabízeny prostřednictvím internetu.

Opatření č. 12: výrobky prodávané on-line

Komise má v úmyslu:

– *prostudovat způsoby, jakými fungují internetové obchody prodávající spotřební výrobky, včetně umístění provozovatelů velkých elektronických obchodů, skladů jejich dodávek a*

¹¹ Z veřejné konzultace (provedené v létě 2010) vyplynulo, že jen polovina vnitrostátních orgánů se v určitém okamžiku během posledních tří let konkrétně zabývala sledováním výrobků prodávaných on-line. Pro velkou většinu těchto vnitrostátních orgánů dozoru nad trhem, které určité sledování výrobků prodávaných on-line uskutečnily, pak bylo obtížné uvést počet zkontrolovaných internetových stránek, počet výrobků, jež byly předmětem kontroly či počet výrobků vybraných do vzorku pro další zkoušky.

zásobovacích tras, a to zejména v případě, že jsou výrobky konečnému spotřebiteli distribuovány přímo ze třetích zemí; dále se bude zabývat úlohou a významem malých a středních podniků v rámci dodavatelského řetězce elektronického obchodování,

– dohodnout se s členskými státy na společném porozumění/přístupu, pokud jde o způsoby, jakými by měl být v Unii vykonáván dozor nad výrobky prodávány on-line, a vypracovat pokyny pro vymáhání pravidel u výrobků prodáváných on-line, zejména v přeshraničních situacích, které vyžadují spolupráci mezi orgány různých členských států nebo třetích zemí,

– shromažďovat informace od donucovacích orgánů/agentur členských států o činnostech týkajících se vymáhání těchto pravidel,

– vzdělávat spotřebitele a vymezit úlohu a odpovědnost příslušných stran (veřejné orgány, hospodářské subjekty a spotřebitelé) ve formě stručných, jednoduchých a jasných veřejných informačních sdělení.

3.6. Trvalý evropský dialog se zúčastněnými stranami

Dozor nad trhem se týká všech stran v dodavatelském řetězci a závisí na podnětech, které dostává od spotřebitelských organizací a podniků, a zejména malých a středních podniků, ohledně jejich problémů a obav. Malé a střední podniky hrají klíčovou úlohu při utváření evropského hospodářství. Kontroly v rámci dozoru nad trhem však pro malé a střední podniky představují větší administrativní zátěž než pro velké podniky.

Podle současných právních předpisů EU musí podniky přijmout patřičná opatření, pokud jsou si vědomi toho, že jejich výrobky představují riziko, nebo by si této skutečnosti vědomy být měly. Jsou povinny o tom uvědomit vnitrostátní orgány, které používají systém RAPEX, aby bylo zaručeno, že se tuto informaci dozvědí všechny členské státy, které pak na svém území přijmou vhodná opatření. Evropské organizace zastupující zájmy spotřebitelů, malých a středních podniků a dalších podniků však dosud nebyly do evropského úsilí o zlepšení dozoru nad trhem systematicky zapojovány. To by se mělo změnit.

Návrh nařízení o dozoru nad trhem počítá s tím, že evropské podniky a spotřebitelské organizace budou mít v rámci Evropského fóra pro dozor nad trhem aktivní úlohu. Do té doby by bylo v zájmu dozoru nad trhem užitečné, aby byly tyto subjekty více zapojeny do identifikace problémů, vytváření seznamu kategorií výrobků, které potřebují větší pozornost, a hledání účinných řešení.

Opatření č. 13: aktivní zapojení evropských organizací zastupujících spotřebitele, malé a střední podniky a další podniky

Dialog a spolupráce s organizacemi, které zastupují spotřebitele, malé a střední podniky a další podniky, mají zásadní význam. Tyto subjekty znají jak výrobky, tak rizika, která mohou tyto výrobky představovat pro uživatele. Komise zlepší komunikační kanály pro poskytování zpětné vazby a způsoby podávání podnětů a návrhů týkajících se dozoru nad trhem v Unii a provádění tohoto víceletého plánu. To pomůže zjistit, jaké jsou nové potřeby dozoru nad trhem, a měly by se tím vyřešit konkrétní obavy spotřebitelů, malých a středních podniků a dalších podniků. Orgány dozoru nad trhem by do této činnosti mohly být zapojeny, případně i se svými protějšky z třetích zemí.

4. ZLEPŠENÍ DOHLEDU NAD DODAVATELSKÝM ŘETĚZCEM

Dozor nad trhem je odpovědností příslušných vnitrostátních orgánů dozoru nad trhem. Svou roli zde však hrají všechny strany v dodavatelském řetězci, včetně podniků a spotřebitelů. Kromě toho je zřejmé, že v rámci trhu celé EU je neustále zapotřebí posilovat přeshraniční spolupráci a koordinaci se zúčastněnými stranami.

4.1. Pozornost věnovaná dodavatelskému řetězci

Rozvoj jednotného trhu, stále větší počet druhů výrobků, zvyšující se míra technické složitosti výrobků a s tím související stírání hranic mezi jejich kategoriemi vytváří tlak, aby se dozor nad jednotným evropským trhem s výrobky změnil na systém více zaměřený na různé podniky v dodavatelském řetězci. Subjekty v dodavatelském řetězci se navíc mění a vyvíjejí, přičemž jejich odpovědnost ve vztahu ke kontrolám souladu s předpisy a k bezpečnosti jejich výrobků často není jasně definována.

Opatření č. 14: lepší dohledatelnost výrobků

Komise zintenzivní svou činnost s cílem zlepšit dohledatelnost výrobků v dodavatelském řetězci. Bude vyhodnocovat doporučení „skupiny odborníků pro dohledatelnost výrobků“ s cílem zlepšit kvalitu a dostupnost informací o pohybu výrobků v dodavatelském řetězci. Komise po konzultaci s členskými státy poskytne aktualizované pokyny, které zohlední specifické potřeby a zájmy malých a středních podniků.

Opatření č. 15: režim pro soulad s právními předpisy spravovaný orgány dozoru nad trhem

Komise prostuduje možnost vytvoření režimů pro soulad s právními předpisy spravovaných orgány dozoru nad trhem a možnost jejich integrace do stávajících režimů pro usnadnění obchodu, jako je oprávněný hospodářský subjekt.

4.2. Výhled do budoucna: jiné kategorie výrobků

V Unii se výrobky tradičně dělí na kategorie výrobků „spotřebních“, či „profesionálních“ a „harmonizovaných“, či „neharmonizovaných“. Zatímco evropské právní předpisy harmonizují bezpečnostní aspekty celé řady spotřebních a profesionálních výrobků, bezpečnostní požadavky na spotřební výrobky, které nejsou dosud harmonizovány, budou dále posíleny prostřednictvím návrhu nařízení o bezpečnosti spotřebních výrobků. A přesto se na mnohé „profesionální neharmonizované výrobky“ nevztahují evropská pravidla pro bezpečnost ani jiné základní požadavky. Neexistence pravidel pro tyto výrobky komplikuje činnost dozoru nad evropským trhem.

Opatření č. 16: profesionální neharmonizované výrobky – šetření týkající se bezpečnosti

Komise zahájí hloubkové šetření bezpečnostních hledisek profesionálních neharmonizovaných výrobků, tj. výrobků, na které se nevztahují evropská pravidla pro bezpečnost ani jiné základní požadavky, a s tím souvisejících obtíží pro orgány dozoru nad trhem.

5. VÍCE KVALITNĚJŠÍCH KONTROL VÝROBKŮ DOVÁŽENÝCH DO UNIE

Kontroly výrobků, které vstupují na trh EU, musí být prováděny řádně, včetně možnosti nebezpečné výrobky učinit nepoužitelnými nebo je zneškodnit. Kontroly na hranicích by měly

být organizovány a prováděny stejným způsobem v rámci celé EU, neboť kontroly provedené v místě prvního vstupu nebo u příležitosti prohlášení o propuštění zboží do volného oběhu brání šíření nebezpečných výrobků na trhu EU. Jakákoli kontrola musí zajistit obecnou bezpečnost a bezpečnost pro spotřebitele.

Kontrola výrobků vyrobených ve třetích zemích vyvolává specifické problémy spojené s vymáháním právních předpisů, neboť takto dovážené zboží se vyznačuje obrovským množstvím a rozmanitostí. Z této skutečnosti vyplývá nutnost řádné spolupráce mezi celními orgány a příslušnými orgány členských států pro dozor nad trhem. Celní orgány se mohou zaměřit na rizikové zásilky a provádět kontroly dokladů a fyzické kontroly před jejich propuštěním do volného oběhu na trhu EU s cílem identifikovat potenciálně nebezpečné nebo nevyhovujícího zboží, ale konečné rozhodnutí o bezpečnosti a souladu zboží s předpisy musí učinit orgány dozoru nad trhem.

5.1. Uplatňování Pokynů ke kontrolám dovozu v oblasti bezpečnosti výrobků a souladu s předpisy

Kontroly výrobků, které vstupují na trh EU, vyžadují zapojení celních orgánů, které jako jediné mají úplný přehled o obchodních tocích na vnějších hranicích EU. S cílem poskytnout příslušným orgánům potřebné znalosti a usnadnit provádění nařízení (ES) č. 765/2008 vydala Komise společně s členskými státy v červnu 2011 „Pokyny ke kontrolám dovozu v oblasti bezpečnosti výrobků a souladu s předpisy“. Tyto pokyny mají sloužit celním orgánům v provádění kontrol bezpečnosti výrobků a jejich souladu s předpisy a mají zlepšit spolupráci mezi celními orgány a orgány dozoru nad trhem. Mezi zamýšlená opatření patří sběr údajů o výsledcích kontrol a společné akce v oblasti vymáhání právních předpisů.

Opatření č. 17: podpora provádění Pokynů v členských státech

Tým odborníků složený ze zástupců Komise a členských států v roce 2015 dokončí návštěvy všech členských států. Tyto návštěvy mají usnadnit provádění Pokynů ze strany celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem. Návštěvy rovněž celním orgánům umožní získat přehled o cílech dozoru nad trhem a jeho organizaci na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU, se zvláštním ohledem na přístup k malým a středním podnikům.

Opatření č. 18: zlepšení efektivity hraničních kontrol bezpečnosti a dodržování předpisů

V rámci odborné „pracovní skupiny pro program clo 2013“ zřízené Komisí bude i nadále poskytována podpora pro koordinaci, sdílené činnosti, dobrou spolupráci a výměnu informací za účelem zvýšení efektivity hraničních kontrol bezpečnosti a dodržování předpisů. To by mělo zajistit lepší výsledky s vynaložením menších zdrojů. Rovněž to přispěje k jednotnému a efektivnímu provádění a prosazování právních ustanovení EU.

Opatření č. 19: mapování rozdílů v provádění kontrol bezpečnosti výrobků a dodržování právních předpisů u výrobků dovážených do Unie

Organizace a technická podpora kontrol bezpečnosti výrobků a dodržování právních předpisů, jež se uskutečňují v místech vstupu do Unie, se mohou lišit, mimo jiné v důsledku rozdílů v objemech a typech obchodních transakcí. Komise situaci prověří a zmapuje.

5.2. Společný přístup k rizikům, pokud jde o celní kontroly v oblasti bezpečnosti výrobků a dodržování právních předpisů

Vhodné řízení rizik je nezbytným předpokladem pro účinné kontroly dovozu. Tato skutečnost byla zdůrazněna ve sdělení Komise o řízení rizik v oblasti cel a bezpečnosti dodavatelského řetězce¹², které se rovněž zabývá aspekty kontrol týkajícími se požadavků na bezpečnost výrobků a dodržování právních předpisů.

Celní orgány a orgány dozoru nad trhem budou úzeji spolupracovat, aby stanovily společná kritéria rizik a specifické rizikové profily, a společně určí, kde a jak získávat informace, které by celním orgánům umožnily lépe se zaměřit na zásilky, které představují bezpečnostní riziko.

<u>Opatření č. 20: stanovení společného přístupu k rizikům, pokud jde o celní kontroly bezpečnosti výrobků a dodržování právních předpisů</u>
--

<i>Komise spolu s členskými státy určí společný přístup pro řízení rizik v místech dovozu.</i>
--

6. ZÁVĚR A DALŠÍ KROKY

Kromě toho, že stanovuje priority pro nadcházející tři roky, Komise také již nyní zvažuje kroky, které bude třeba učinit po roce 2015. Smysl a náplň jednotného trhu a dozoru nad trhem by se měly změnit tak, aby sloužily cílům strategie Evropa 2020, která stanoví, čeho má být dosaženo v nadcházejících deseti letech. Dozor nad trhem přispívá k dosažení cílů spočívajících v ochraně zdraví a bezpečnosti a odstraňování nekalé konkurence.

Do konce roku 2015 Komise určí, zda je nutné spustit nový víceletý plán dozoru nad trhem, který by mohl čerpat inspiraci z provádění programů EU pro spotřebitele a cla a využít jejich zkušeností. Komise bude rovněž konzultovat všechny zúčastněné strany o příštích krocích, které je třeba učinit.

Pokud bude proveden pouze tento víceletý akční plán, nebudou moci občané a podniky plně využívat výhod pravidel Unie v oblasti průmyslových a spotřebních výrobků. Tento soubor opatření je tedy pouze prvním krokem v rámci širšího úsilí o posílení dozoru nad trhem v Unii. Avšak z hlediska dozoru nad trhem Unie se jedná o důležitý krok správným směrem.

V důsledku toho Komise:

- vyzývá Evropský parlament, Radu a Evropský hospodářský a sociální výbor, aby tento plán podpořily,
- bude spolupracovat s členskými státy a zúčastněnými stranami s cílem usnadnit rychlé provádění plánu,
- vyzývá všechny příslušné vnitrostátní orgány, včetně celních orgánů, a zúčastněné strany, aby zajistily včasné provedení tohoto plánu.

¹² COM(2012) 793 final